

Voorlopig programma

Medisch-onderwijskundig Promovendi Netwerk

Utrecht, 15 juni 2007 van 9.30-16.30 uur

F.A.F.C. Wentgebouw (blauwe collegezaal)

Universiteitsterrein De Uithof
Sorbonnelaan 16
3584 CA Utrecht
(plattegrond volgt)

09.30-10.00	Ontvangst met koffie en thee
10.00-10.15	Opening
10.15-10.45	Plenaire lezing (I): Mw.dr. D.H.J.M. Dolmans <i>Verdere professionalisering van medisch onderwijsonderzoek</i>
10.45-11.15	Plenaire lezing (II): Prof.dr. A.J.J.A. Scherpbier <i>Onderzoek van onderwijs de komende jaren: gedachten over belangrijke topics</i>
11.15-11.30	Pauze
11.30-13.00	Parallele sessies I (ruimte: OC 104), II (ruimte: OC 105), III (ruimte OC 106), IV (ruimte OC 107)
13.00-14.00	Lunch
14.00-15.30	Parallele sessies V (ruimte: OC 104), VI (ruimte: OC 105), VII (ruimte OC 106), VIII (ruimte OC 107) <i>(tweemaal of driemaal promotiesimulatie – zie bijlage)</i>
15.30-16.00	Samenvatting, evaluatie en vooruitblik door promovendi
16.00-16.30	Borrel

Wat wordt van de promovendi verwacht?

Promovendi die verwachten vóór of omstreeks juni 2008 te promoveren

De laatstejaars promovendi wordt gelegenheid gegeven om te oefenen met het reageren op de oppositie bij de promotie. Dit is tevens een gelegenheid voor de jongerejaars promovendi om na gedegen voorbereiding 'critical appraisal' van een artikel te vertalen in een adequate vraag voor het wetenschappelijke debat.

In de bijlage *Promotiesimulatie* vindt u een uitgebreide beschrijving van de gang van zaken. Wij vragen u vriendelijk of u het artikel dat u ter discussie wilt stellen in PDF of Word format vóór 15 mei 2007 aan Marijke Sterman wilt doormailen (m.sterman@umcutrecht.nl).

Overige promovendi

U houdt een bijdrage in de vorm van een korte presentatie (maximaal 10 minuten) over uw onderzoek. Na elke presentie is er gelegenheid voor discussie met de zaal (5 minuten). Deze presentaties zullen in parallelsessies worden gehouden. PowerPoint faciliteiten zijn aanwezig. De presentatie gaat bij voorkeur over 'onderzoek in progress', dus *niet* zozeer over *afgerond* onderzoek. De conceptuele, methodologische of statistische problemen die zich daarbij voordoen, vormen een goed uitgangspunt om met medepromovendi over van gedachten te wisselen.

We vragen u een korte beschrijving van uw presentatie (200-400 woorden) op te sturen naar Marijke Sterman voor vrijdag 1 juni 2007. Deze beschrijvingen zullen met de naam en adresgegevens worden gebundeld en uitgedeeld zodat iedereen een overzicht krijgt van wie met welke thema's bezig is.

Verder kunt u benaderd worden met de vraag of u wilt deelnemen aan de promotiesimulatie. De instructie vindt u in de bijlage *Promotiesimulaties*

Wat wordt er van de promotoren verwacht?

Promotoren en copromotoren zijn van harte welkom op deze promovendidag, om kennis te nemen van het lopende onderzoek van medisch en gezondheidszorg onderzoek in Nederland. Daarnaast is deze gelegenheid buitengewoon geschikt om ook interfacultaire onderzoekscontacten te leggen, onderzoeksvragen onderling te bespreken; kortom, een mogelijkheid om een netwerk op het terrein van de medische onderwijskunde op te bouwen. Enkelen van u zullen, na opgave, wellicht gevraagd worden op een parallelle sessie voor te zitten.

Deze dag inclusief lunch wordt voor leden van de Nederlandse Vereniging voor Medisch Onderwijs gratis aangeboden. Voor overige deelnemers is de prijs €30. De NVMO stelt het zeer op prijs indien deelnemers die nog geen NVMO-lid zijn, zich hiervoor opgeven. Dat kan via www.nvmo.nl of op de dag zelf bij Marijke Sterman-Vleeschdraager.

Bijlage: Promotiesimulatie

Doel

- Gelegenheid geven aan laatstejaars promovendi om te oefenen met het reageren op de oppositie bij de promotie.
- Jongerejaars promovendi zullen fungeren als opponenten. Zij krijgen de gelegenheid om na gedegen voorbereiding ‘critical appraisal’ van een artikel te vertalen in een adequate vraag voor het wetenschappelijke debat.

Omdat dit voor de aanstaande promovendi een oefensituatie is, moet de sfeer wel kritisch maar ook constructief worden gehouden. Nu is er nog gelegenheid om fouten en stomiteiten te begaan, daar leren we allemaal van. Liever nu dan straks.

Werkwijze

1. Alle laatstejaars promovendi, dat wil zeggen, iedere deelnemer aan de promovendidag die hoopt te promoveren vóór 1 juni 2008, zendt vóór 15 mei 2007 één artikel in waarvan zij of hij eerste auteur is en dat geaccepteerd of gepubliceerd is door een wetenschappelijk tijdschrift. Dit artikel graag in Word of PDF format naar m.sterman@umcutrecht.nl doorsturen.
2. Deze artikelen worden centraal verdeeld onder twee jongerejaars promovendi, zodat over ieder artikel twee vragen worden gesteld door een verschillende opponent. We zullen proberen de artikelen enigszins te matchen met de belangstelling van de promovendi, maar ook als het niet het eigen gebied betreft, moet een vraag gesteld worden. We zullen de opponenten in duo's per email benaderen en hen vragen tevoren even met elkaar te overleggen, zodat niet twee keer dezelfde vraag wordt gesteld.
3. Er wordt een opstelling gemaakt waarin er een “commissievoorzitter” (een van de hoogleraren) optreedt als tijdbewaker. Hij/zij kan zo nodig ingrijpen. De promovendus en de opponenten zijn goed zichtbaar en verstaanbaar voor het publiek.
4. De promovendus introduceert in 5 minuten en niet meer dan 3 PowerPoint dia's het onderzoek voor het publiek. Dat blijft dus echt beperkt tot hoofdpijnen.
5. Opponents 1 heeft maximaal vijf minuten om de vraag (en de context van de vraag) te stellen. De promovendus heeft vijf minuten om te antwoorden. Als de in totaal 10 minuten tijd voldoende ruimte biedt, mogen één of meer doorvragen worden gesteld.
6. Dit wordt herhaald met de tweede oppositie.
7. Na twee opposities volgt de volgende promovendus. In totaal is er voor iedere laatstejaars promovendus dus een half uur beschikbaar. In een sessie van 1,5 uur voeren dus drie promovendi een verdediging en hebben zes opponenten een oppositiebeurt.
8. De simulatie spelen we als ‘echt’; dat is dus formeel, er wordt niet getutoyeerd.
9. De zaal mag geen vragen stellen tijdens de oppositie.

Tips voor de promovendus

- Maak aantekeningen tijdens de vraag. Zeker bij samengestelde vragen helpt dat om de draad niet kwijt te raken.
- Begin de verdediging met “hooggeachte opponens..”. (Bij hoogleraren: “hooggeleerde opponens..”)
- Herhaal kort de kern van de vraag; dat helpt voor je eigen begrip en het is meteen een check voor de opponens of hij/zij goed is overgekomen, maar rek het niet uit. Als je de vraag niet hebt begrepen kun je een korte verduidelijking vragen.
- Probeer te bedenken waarom je de vraag leuk en relevant vindt. Ga ervan uit dat de opponent van goede wil is en graag wil dat je het goed doet.
- Promovendi die het gelijk van de opponenten snel toegeven worden niet als heel sterk gezien. Probeer er echt een verdediging van je eigen werk op inhoudelijke argumenten van te maken.
- Afdwalen naar een ander onderwerp is ook niet zo sterk. Soms is het nodig als laatste redmiddel als je helemaal niets weet te zeggen, maar houd het antwoord dan in ieder geval kort. In de praktijk hebben de opponenten vaak meer vragen dan beantwoord kunnen worden.

Tips voor de opponens

- Begin de oppositie met eerst een dankwoord voor de uitnodiging (“met dank voor de uitnodiging om deel te nemen aan deze promotie en niet zonder toestemming van de rector wil ik u graag..”) en met een kort compliment aan de promovendus. Probeer daar een serieus aanknopingspunt voor te vinden (relevantie van de studie voor de wetenschap of voor de praktijk, gedegenheid van het onderzoek, originaliteit, uniek karakter, waarde van het literatuur gedeelte, impact van het tijdschrift, etc.).
- Een goede oppositie bedt een vraag in een context in; laat blijken waarom een vraag belangrijk is.
- De vraag kan over van alles gaan, maar meestal is dat óf over het onderwerp, de validiteit van veronderstellingen of bevindingen en dergelijke, óf over de toegepaste methode van onderzoek. Kun je over beide geen kritische vraag verzinnen, dan kan ook gevraagd worden naar een fantasie over vervolgonderzoek.
- Wees kritisch naar inhoud, maar mild naar formulering van de oppositie. Onthoud dat het proefschrift al is goedgekeurd en dat het een feestelijke dag is voor de promovendus.
- Een beetje humor bij de oppositie mag, het kan het ijs wat breken.

Verslag Tweede NVMO-Promovendidag, Utrecht 15 juni 2007

Inleiding en hoofdlezingen

“Een dag om te netwerken, en over hoe ‘net’ te werken ”, zo begon Monica van de Ridder (UMCU). Een mooi begin van de tweede NVMO-promovendidag: netwerken met mede promovendi en met elkaar te letten op onderzoekskwaliteit. Deze dag is een goede moment om andere promovendi te ontmoeten en nieuwe ideeën op te doen. Deze keer waren 54 deelnemers aanwezig: 37 promovendi en 17 promotoren, begeleiders en andere belangstellenden. De lezingen verzorgde Diana Dolmans (UM) en Albert Scherpbier (UM). Diana Dolmans bepleitte verdere professionalisering van het medisch onderwijs. Hierin sprak zij over het belang van het lezen van artikelen buiten het medische vakgebied. Verder zag zij graag meer plaats voor design-based research. Albert Scherpbier gaf een overzicht van belangrijke topics voor onderzoek in de komende jaren. Vooral de vervolgopleidingen zouden meer aandacht moeten krijgen in onderzoek.

Parallele sessies

Ook op deze promovendidag kregen promovendi de mogelijkheid om over eigen onderzoek van gedachten te wisselen. Promovendi konden hun onderzoeksproject presenteren en bepaalde problemen uit hun onderzoek voorleggen aan de aanwezigen. Om dit alles in goede banen te leiden werden zeven thematische parallele sessies georganiseerd rond de thema's: simulatiepatiënten en arts-patiëntcommunicatie in consultatietraining, leerprocessen in het medisch onderwijs, onderwijs en toetsing, leeromgevingen, professionele ontwikkeling, computergestuurd onderwijs en werkplek leren. Deze sessies waren verspreid over een ochtendronde en een middagronde. Elke spreker kreeg een kwartier spreektijd: tien minuten voor presentatie gevolgd door vijf minuten discussie. De sessies gaven een goed beeld van de verschillende soorten onderzoek en voor de promovendi was het een interessante ervaring om hun onderzoek te presenteren aan collega-onderzoekers.

Promotiesimulatie

Nieuw op deze promovendidag was de promotiesimulatie. Daarin werden drie laatstejaars promovendi aan de tand gevoeld over één van de artikelen waarop zij promoveren. Jongerejaars fungeerden daarbij als hun opponenten. Marc Soethout (VUMC) ging in op de vraag hoe de interesse van studenten in een carrière op terrein van volksgezondheid zich tijdens de medische opleiding ontwikkelt en wat de betekenis daarvan is, gegeven het aantal studenten dat in die sector terechtkomt. Bij Debbie Jaarsma (UU) stond de ontwikkeling en het gebruik van een beoordelingsinstrument centraal waarmee onderzoeksverslagen van studenten beter kunnen worden beoordeeld. Tenslotte bood Nigel Turner (UMCU) een kijkje in de effecten van de Advanced Paediatric Life Support cursus op het inzicht en vertrouwen van deelnemers in eigen kunnen, en de mate waarin zij de verworven vaardigheden nadien ook werkelijk gebruikten. Voor de laatstejaars bood deze simulatie gelegenheid om te oefenen met het helder en bondig uiteenzetten van eigen onderzoek en resultaten, en het accuraat reageren op oppositie. Voor de jongerejaars was het een mooie kans te oefenen met ‘critical appraisal’ van een artikel en de vertaling daarvan naar vragen voor het wetenschappelijke debat. Het publiek kreeg, in kritisch-constructieve sfeer, een interessant zicht op drie promotieonderzoeken die recent hebben plaatsgevonden of zich in de laatste fase bevinden.

Afsluiting en schriftelijke evaluatie

Bas Koole (UGent), Willems Koops (MMC), Mariska Min-Leliveld (LUMC), Stephan Ramaekers (UU) verzorgden een terugblik op de dag en gaven een aanzet tot netwerken. Elke

deelnemer kreeg een halve ansichtkaart in handen met de opdracht tijdens de afsluitende borrel de persoon op te zoeken die de andere helft had.

Uit de schriftelijke evaluatie¹ blijkt dat de dag geslaagd was: deelnemers schrijven dat de dag 'zinnig' is, er is 'enthousiasme van allen', en een 'rijke schakering aan onderwerpen'.

Uit de evaluatie blijkt dat het belangrijkste aandachtspunt voor de volgende promovendidag tijd is. Vijftien minuten voor presentatie en discussie is kort; de diepgang in discussies ontbreekt.

Gesuggereerd wordt per spreker twintig minuten te geven: tien minuten presentatie en tien minuten discussie. Deelnemers gaven aan dat er weinig tijd was om te "netwerken": lunchtijd en pauzes waren kort. De promotiesimulaties waren leuk, maar één vraag per simulatie is voldoende.

Deelnemers gaven verschillende suggesties voor alternatieve besprekingsvormen: 'open space conferentie', rondetafel sessies over een specifiek onderzoeksonderwerp, uitwisseling via een internetforum, en samenstellen gespreksgroepen rondom verwante onderwerpen. De evaluatie leverde verder een zevental namen op van promovendi die nog niet in het promovendin netwerk zijn opgenomen. Voor de promovendidag 2008 liggen er nog voldoende uitdagingen!

Verslag: Bas Koole, Mariska Min-Leliveld, Stephan Ramaekers en Monica van de Ridder

¹ Met dank aan Marijke Sterman voor de verwerking van de schriftelijke evaluatie.